

Kunnskapsdepartementet
Postboks 18119 Dep
0032 Oslo

Deres ref: 200806239

Vår ref: IL/AL

Dato: 14.01.2009

HØRING: NOU 2008:18 - FAGOPPLÆRING FOR FRAMTIDA

Det vises til høringsbrev av 27. oktober 2008.

Styret ved Fagskolen i Gjøvik behandlet høringsdokumentet i møte 5. desember i år.

Vedlagt følger styrets merknader til de enkelte punkter.

Med hilsen

Ivar Lien

Innledning

Karlsenutvalgets mandat tilsa at det i første rekke var videregående opplæring som skulle belyses. Utvalget har i tillegg sett det hensiktsmessig å omtale andre forhold, blant annet fagskoleutdanning. Dette mener vi er viktig, for fagskolene er etter vårt syn den naturlige karrierevei for elever fra yrkesfaglige programmer på videregående. I vår høringsuttalelse kommenterer vi noen av de områder der fagskolene er berørt, spesielt i kapittel 6, tiltak.

Kap. 6.4.1 (side 89) foreslår det at spesialiseringer som bygger på fag- eller svennebrev legges til fagskolen som videreutdanninger fra ½ til 2 års varighet.

Vi mener at slike spesialiseringer bør få plass innen en fagskoleutdanning på fra ½ til 1 år. Slike tilbud finnes i dag. Erfaring viser at disse gir en god og etterspurt kompetanse. Den ett- og toårige fagskoleutdanningen som i dag finnes innen helse- og sosialfag og tekniske fag gir en svært god og etterspurt arbeidskraft, og må betegnes som en profesjonsutdanning.

Som utvalget påpeker er fagskoleutdanningen ikke fullfinansiert. Utvalget foreslår at fagskoleutdanning som bygger på fag- eller svennebrev skal være fullfinansiert. Dette syns vi er en god avgrensing, som også tilfredsstillende arbeidslivets krav om økt kompetanse.

Videre oppfordrer utvalget til at Kunnskapsdepartementet forbedrer statistikkgrunlaget. Dette har også NUTF tatt opp med departementet, og vi registrerer at arbeidet allerede har startet opp.

Utvalget foreslår også at det tas grep for å gjøre fagskoleutdanningen mer synlig. Det er et tankekors at den halvparten som går yrkesfaglig ikke blir orientert om at fagskolen er en karrierevei som er skreddersydd for disse. Arbeidet må starte tidlig i ungdomsskolene, og både foreldre og rådgivere sammen med elevene må være målgruppe. Vi støtter utvalgets syn på at ressursene til rådgivning økes kraftig, samt at opplæringen av disse gjøres bedre.

I kapittel 6.4.2 drøfter utvalget uttelling av fagskoleutdanning i høyere utdanning. Vi støtter utvalgets syn på at utdanningsveier må henge sammen. De som søker seg fra fagskolene og over i høgskoler eller universiteter er bevisste, godt motiverte studenter som både gjør det godt under studiene, og som blir dyktige arbeidstakere etterpå. Det er derfor viktig at det er godt kjente, transparente systemer for at tilegnet kompetanse i et skoleslag kan gi uttelling i et annet. Dette krever selvsagt at utdanningene er kvalitetssikret, har en høy standard og at er åpne for innsyn. Innføring av fagskolepoeng som måltall vil forenkle dette arbeidet. Disse må være kompatible med studiepoeng.

Utvalget foreslår også at staten bør etablere ett eget råd for fagskoleutdanning. De anbefaler at rådet fortløpende vurderer kompetansebehovet i arbeidslivet, og gi råd om hvilke utdanningstilbud i fagskole som bør få offentlig støtte. Dette "fagskolerådet" bør som utvalget skriver samarbeide med SRY, de faglige rådene og de nasjonale utvalgene for fagskoleutdanning. I tillegg til dette mener vi at "fagskolerådet" bør samarbeide aktivt med Nasjonalt råd for teknologisk utdanning under UHR.

Nasjonalt råd for teknologisk utdanning (NRT) er ett av fire nasjonale råd under Universitets- og høgskolerådet. NRT er sektorovergripende og har som oppgave å samordne og styrke norsk teknologisk utdanning, nærmere bestemt ingeniør- og sivilingeniørutdanning. Samme rolle bør "fagskolerådet" ha i forhold til fagskoleutdanning. De to nasjonale utvalgene, NUFHS og NUTF bør sortere under "fagskolerådet".

Under pkt 6.4.7 (side 95) har utvalget flere forslag til tiltak som berører fagskoler. Det går på

- at faglig spesialisering legges til fagskolene
- det opprettes et eget råd for fagskoleutdanning
- offentlig finansiering av fagskoleutdanning som bygger på fag- eller svennebrev
- bedre kunnskapsgrunnlag om fagskoleutdanning ved at KD får ansvar for statistikkinnhenting

Vi gir vår fulle tilslutning til disse forslagene, og ønsker at følgende tas med i tillegg:

- fagskolene skal ha anledning til å drive utviklingsarbeid innen sine fagfelt
(*Det vises her til den danske lovgivningen for ervervsutdannelse, se vedlegget.*)

Oppsummert mener vi følgende punkter er svært viktig for å få til en god fagskoleutdanning:

1. Synliggjøring av fagskoleutdanning

- Bedre synliggjøring av fagskoleutdanning nasjonalt som en selvstendig tertiærutdanning i et sømløst, helhetlig utdanningssystem.
- Bedre statistikk over omfang og kostnader knyttet til fagskoleutdanning av ulik art.
- Bedre opplæring av rådgivere, og økt ressurs til disse.
- Et nasjonalt råd, sidestilt råd for teknologisk utdanning bør opprettes, og de nasjonale utvalgene underordnes dette.
- Det nasjonale rådet og de nasjonale utvalgene bør grunnfinansieres fra departementer på lik linje med f. eks. høyskolerådet og lignende.

2. Fagskolen som karrierevei

- Gjøre fagskoleutdanning godt kjent som den naturlige karrierevei for elever fra yrkesfaglige programområder, eller for voksne fagarbeidere med lang relevant praksis.
- offentlig finansiering av fagskoleutdanning som bygger på fag- eller svennebrev
- Sørge for god overgang mellom skoleslagene, det må være et sømløst utdanningssystem på alle nivåer.
- Fagskolene skal ha anledning til å drive utviklingsarbeid innen sine fagfelt.

3. Omfang og varighet av fagskoleutdanning

- Kunnskapsdepartementet må sørge for at det blir foretatt en grundig gjennomgang av strukturen av fagskoleutdanningen i Norge, både med hensyn til omfang og varighet, samt yrkestittel.
- Fagskoleutdanning innenfor våre fagfelt bør være toårige for å gi ”sluttkompetanse” som fagskoleutdannet. Det bør likevel være mulig å ta deler av et toårig løp, men at toårig utdanning gir vitnemål og tittel.
- Det bør stilles krav til utdanningstilbydere om robuste, gode utdanningsmiljøer som reflekterer at fagskoleutdanning er en selvstendig tertiærutdanning.
- Faglig spesialisering kan legges til fagskolene.

4. Kvalitetssikring av fagskoleutdanning

- Det bør stilles offentlige midler til å utarbeide system for kvalitetssikring av fagskoleutdanningene.

5. Nasjonale planer

- Fagskoleutdanning bør bygge på nasjonale planer innen de ulike fagfelt.
- Sikre muligheten for tilpasning til lokale krav og behov for fagskoleutdanning.

6. Statlig finansiering av fagskoleutdanning

- Kunnskapsdepartementet må ta ansvar for fagskoleutdanningen.. Forvaltningsreformen legger opp til at drift og finansiering av fagskolene skal legges til fylkene. Det må da tas grep slik at det sikres en fortsatt ”fri flyt” av studenter over fylkesgrenser, og at fagskoleutdanning både i tekniske fag og helsefag fullfinansieres.

Vedlegg

Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Formål m.v.

§ 1. Undervisningsministeren tilrettelægger erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser i et samordnet videregående uddannelsessystem.

Stk. 2. Formålet med et samordnet videregående uddannelsessystem er at sikre praksisnære uddannelser, der på et internationalt niveau imødekommer behovet for kvalificeret arbejdskraft i den private og den offentlige sektor, og hvis videngrundlag er karakteriseret ved erhvervs- og professionsbasering samt **udviklingsbasering**.

§ 2. Erhvervsakademiuddannelser skal give de uddannede viden om og forståelse af fagområdernes praksis, anvendt teori og metode på et niveau, der kvalificerer til selvstændigt at kunne analysere og vurdere problemstillinger.

Stk. 2. Uddannelserne skal kvalificere de uddannede til at varetage praksisnære erhvervsfunktioner. Uddannelserne skal endvidere udvikle til selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse samt udvikle interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund. **Uddannelserne skal kvalificere til relevant videre uddannelse.**

§ 3. Professionsbacheloruddannelser skal give de uddannede viden om og forståelse af fagområdernes praksis, anvendt teori og metode på et niveau, der kvalificerer til selvstændigt at kunne analysere og vurdere problemstillinger. Uddannelserne skal endvidere skabe grundlag for selvstændig refleksion over fagområdernes sammenhæng med udviklingsbaseret viden og erhvervsfunktioner.

Stk. 2. Uddannelserne skal kvalificere de uddannede til at varetage praksisnære, komplekse og udviklingsorienterede erhvervsfunktioner. Uddannelserne skal endvidere kvalificere til relevant videre uddannelse, udvikle til selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse samt udvikle interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=116203>

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaaende%20uddannelser/Love%20og%20regler.aspx>